

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/119/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117201581
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4117201581.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska č. 5, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska č. 5, proti žalovanej: Z. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XX, o zaplatenie 3 259,01 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. 01. 2018 č. k. 16Csp/28/2017-80, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa od žalovanej domáhal zaplatenia sumy 3.259,01 eura s 8,05% úrokom z omeškania zo sumy 1.900 eur od 24.10.2015 do zaplatenia z titulu nesplateného úveru a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 39, § 52 ods. 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 524 ods. 1, § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 a 2 OZ účinného ku dňu uzavretia zmluvy; § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "ZoSÚ") účinného v čase uzavretia zmluvy; § 92 ods. 8 zák. č. 483/201 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“); § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 20. 01. 2012 zmluvu o splátkovom úvere (ďalej len úverová zmluva), na základe ktorej banka poskytla žalovanej úver vo výške 1 900 eur, pri dohodnutej výške úrokovej sadzby 19.90%, RPMN vo výške 25,70%, priemernej RPMN vo výške 18,29% a celovej výške nákladov 4.883,81 eura, ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť v 12 mesačných splátkach po 40,71 eura mesačne, vždy k 20 dňu v kalendárnom mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 20. 02. 2012 a konečnej splatnosti úveru dňa 20. 01. 2022. V zmluve bol tiež dohodnutý poplatok za správu úveru vo výške 2,99 eura mesačne a jednorazový spracovateľský poplatok vo výške 39 eura. Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 30. 09. 2015 vyhlásil právny predchodca žalobcu mimoriadnu splatnosť pohľadávky ku dňu 29. 09. 2015, a vyzval žalovanú na zaplatenie 3 226,48 eura do 15 dní. Oznamenie bolo žalovanej doručené dňa 05. 10. 2015. Žalobca predložil tiež výzvu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 09. 09. 2015, ktorou bolo žalovanej oznámené, že sa nachádza v omeškani so splácaním pohľadávky ku dňu 08. 09. 2015 vo výške 1 107,36 eura, ktoré bolo žalovanej doručované dňa 10. 09. 2015 (vychádzajúc z podacieho hárka čl.73). Z oznámenia o postúpení pohľadávok a zo zmluvy o postúpení pohľadávky a prílohy k nej zo dňa 23. 10. 2015 uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalobcom zistil, že Slovenská sporiteľňa, a.s. ako postupca postúpila pohľadávku voči žalovanej vo výške 3 259,01

aura s príslušenstvom na žalobcu. Právny vzťah medzi stranami sporu založený úverovou zmluvou posúdil ako vzťah spotrebiteľský, preto na záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčania. V tomto smere konštatoval, že z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok a z prehľadu úhrad je nesporné, že žalovaná uhradila poslednú splátku dňa 20. 06. 2013 a že právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť ku dňu 29. 09. 2015. Dospel k záveru, že v súlade s § 103 OZ premlčacia doba začala plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, za ktorú považoval splátku 20. 06. 2013 (keďže táto nebola uhradená v plnej výške) a uplynula dňa 20. 06. 2016, pričom žalobca si uplatnil pohľadávku na súde dňa 25. 01. 2017, t.j. po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty. Nárok žalobcu preto považoval za premlčaný. Ďalej argumentoval, že vzhľadom ku skutočnosti, že právnym predchodcom žalobcu bola banka, ktorá svoju pohľadávku voči žalovanej postúpila na nebankový subjekt, bolo potrebné aby terajší žalobca preukázal, že boli splnené podmienky podľa § 92 ods. 7 Zákona o bankách (ďalej len ZoB), a to že ide o pohľadávku, ktorá je po splatnosti, žalovaná bola právnym predchodcom žalobcu vyzvaná na omeškanie a po tejto výzve omeškanie trvalo nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Iba za splnenia týchto podmienok mohlo dôjsť zo strany banky k platnému postúpeniu pohľadávky. Zistil, že žalovanej bolo výzvou zo dňa 09. 09. 2015 oznámené, že je v omeškaní, bola vyzvaná na zaplatenie omeškaných splátok, ktorá výzva jej bola doručovaná, a že banka následne svoju pohľadávku postúpila dňa 23. 10. 2015 na žalobcu, pričom žalovanej nebola po predmetnej výzve poskytnutá 90 dňová lehota na prípadne zaplatenie omeškaných splátok (medzi výzvou a postúpením uplynulo len 46 dní). Uzavrel, že zmluva o postúpení pohľadávky, z ktorej žalobca odvodzuje svoju aktívnu legitimáciu, nemôže byť tak platná. Keďže žalobca nepreukázal aktívnu legitimáciu a nárok žalobcu je premlčaný, žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") tak, že v konaní úspešnej žalovanej nepriznal náhradu trov konania, pretože žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, ako i s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a na rozumné usporiadanie procesných vzťahov (č.l. 4 ods. 2 CSP).

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovenia jeho žalobe, resp. jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; a nedostatočne zistil skutkový stav. Poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Tvrdil, že v konaní bolo preukázané, že žalovaná bola v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a to najneskôr od 20. 06. 2013, kedy prestala uhrádzať postupcovi dojednané mesačné splátky riadne a včas, k postúpeniu pohľadávky došlo až ku dňu 23. 10. 2015 a žalovaná bola postupcom opakovane vyzvaná na úhradu omeškaných splátok výzvou zo dňa 09. 09. 2015 a výzvou zo dňa 30. 09. 2015 označenou ako „oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie týkajúceho sa aplikácie ust. § 92 ods. 8 ZoB. Zvýraznil, že ust. § 89 ods. 1 ZoB pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení ZoB, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nevylučuje odchyľnu úpravu vzájomných vzťahov. Zmluvné strany si v posudzovanom prípade dohodli vzájomné práva a povinnosti odchyľne od predmetného zákona, a to v čl. I, bod 10 Zmluvy, resp. v bode 19.16 Všeobecných obchodných podmienok, čo podporil i poukazom na označené rozhodnutia Krajského súdu v Prešove. Uviedol tiež, že ust. § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky, keď zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že jeho účelom je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Mal za to, že aj podľa dôvodovej správy bol hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona tak nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Prezentoval názor, že aj prípadné porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 92 ods. 8 ZoB nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 ZoB, nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, v tomto prípade žalovanej, ale administratívnu zodpovednosť postihuteľnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 ZoB. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB nie je tak podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky, čo znamená, že ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na

plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. Tvrdil, že s nedoručením výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo ZoB, a to zodpovednosť banky v zmysle ust. § 50 ods. 1 ZoB. Zvýraznil tiež, že žalovaná ku dňu postúpenia pohľadávky bola v omeškaní po dobu 853 dní, teda súčet všetkých omeškaní žalovanej so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. K posúdeniu premlčania nároku bez vznesenia námietky premlčania žalovanou argumentoval, že súd prvej inštancie aplikoval ust. § 5b ZoOS bez ohľadu na vedomosť o tom, že na Ústavnom súde SR prebieha konanie o súlade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa s Ústavou SR s čím sa nestotožnil poukázajúc na Nález ÚS SR, PL. ÚS 43/95 a Uznesenie ÚS SR, PL. ÚS 15/1998. Podľa jeho názoru, za takého stavu mal súd prvej inštancie postupovať v zmysle ust. § 162 ods. 1 CSP a konanie prerušiť až do skončenia konania vedeného pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016 o návrhu Okresného súdu Košice II o súlade § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie mu tak nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nestotožnil ani s právnym posúdením vecí, že v prípade, ak dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka, potom v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba pre všetky splátky úveru splatné do budúcnosti od prvej splátky úveru, ktorú dlžník neuhradil riadne a včas, z čoho súd vyvodil, že premlčacia doba začala plynúť dňa 20. 06. 2013, uplynula dňa 20. 06. 2016 a žaloba teda bola podaná po uplynutí premlčacej doby. V tejto súvislosti argumentoval, že pri dohode o plnení dlhu v splátkach môže veriteľ od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou), každá zo splátok tak predstavuje samostatné plnenie a preto pre každú z nich plynie trojročná premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka samostatne. Naviac Občiansky zákonník v § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatnenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok), avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak toto právo veriteľ uplatní, trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celý zostávajúci dlh, začína plynúť odo dňa splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu splatnosti celého dlhu, ak ho nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani ďalšiu splátku dlhu. Konštatoval, že žalovaná bola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (29. 09. 2015) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace (od 20. 06. 2013), keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 06. 2013, lebo oprávnenie žalobcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie tejto splátky zaniklo v súlade s ust. § 565 OZ dňa 20. 07. 2013, t. j. splatnosťou ďalšej splátky úveru. Okrem toho, že ak by pre nesplnenie tejto splátky bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, bolo by porušené ust. § 53 ods. 9 OZ, nakoľko žalovaná nebola v tom čase v omeškaní po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Akcentoval, že ak vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 30. 09. 2015, toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 OZ pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. 09. 2015 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Uzavrel, že premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 20. 09. 2015 tak začala v súlade s ust. § 103 OZ plynúť od zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru t. j. od splátky splatnej dňa 20. 09. 2015 a uplynula by najskôr dňa 20. 09. 2018. Preto ak žalobu podal na súd dňa 25. 01. 2017, učinil tak včas pred uplynutím premlčacej doby.

4. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

5. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Predmetom tohto konania je žaloba žalobcu, ktorou sa domáha uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 3 259,01 eura s 8,05 úrokom z omeškania zo sumy 1 900 eur od 24.10.2015 do zaplatenia z titulu porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy o splátkovom úvere. Z hľadiska skutkového stavu niet sporu o tom, že dňa 20. 01. 2012 Slovenská sporiteľňa ako veriteľ a žalovaná ako dlžníčka uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere č. 3955577 (úverová zmluva), na základe ktorej banka poskytla žalovanej

úver vo výške 1 900 eur, pri dohodnutej výške úrokovej sadzby 19,90% a s počtom splátok 12 po 40,71 eura mesačne, k 20. dňu v kalendárnom mesiaci so splatnosťou prvej splátky dňa 20. 02. 2012 a konečnou splatnosťou úveru 20. 01. 2022. V Zmluve bola RPMN stanovená vo výške 25,70%, priemerná RPMN 18,29% a celková čiastka spojená s úverom vo výške 4 883,81 eura. V zmluve bol tiež dohodnutý poplatok za správu úveru vo výške 2,99 eura mesačne a spracovateľský poplatok vo výške 39 eura jednorazovo. Výzvou zo dňa 09. 09. 2015 právny predchodca žalobcu žalobkyni oznámil, že sa nachádza v omeškaní so splácaním pohľadávky ku dňu 08. 09. 2015 vo výške 1 107,36 eura, ktoré oznámenie bolo žalovanej doručované dňa 10. 09. 2015 (vychádzajúc z podacieho hárka čl. 73), s tým, že ak dlžnú sumu neuhradí, pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Dňa 30. 09. 2015 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 29. 09. 2015 a bola vyzvaná na úhradu pohľadávky vo výške 3 226,48 eura do 15 dní. Dňa 23. 10. 2015 bola uzatvorená medzi žalobcom a Slovenskou sporiteľňou a.s., Bratislava Zmluva o postúpení pohľadávok číslo 1237/2015/CE. Z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok a z prehľadu úhrad je nesporné, že žalovaná uhradila poslednú splátku dňa 20. 06. 2013. Dňa 30. 10. 2015 bolo žalovanej oznámené postúpenie pohľadávky podľa § 526 OZ na žalobcu. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, z dôvodu, že žalobca v konaní nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu a tiež pre premlčanie nároku žalobcu.

7. Prioritne odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie preskúmaný právny vzťah správne vyhodnotil ako vzťah spotrebiteľský, ktorá skutočnosť v konaní nebola sporná a ani nebola namietaná žiadnou zo strán sporu. Následne postupoval správne, keď posudzoval otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, teda či žalobca je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana sporu subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane je subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom sporu, sa v civilnom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou, resp. účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004). Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru o absencii aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu pre nesplnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie uplatnenej pohľadávky pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. voči žalovanej.

8. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

9. Podľa § 524 ods. 1 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

10. Podľa § 525 ods. 1 OZ, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia.

11. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom (§ 525 ods. 2 OZ).

12. Podľa § 526 ods. 1, 2 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

13. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky (ďalej len ZoB) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju

pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

14. K právnym dôsledkom nerešpektovania ust. § 92 ods. 8 ZoB zaujal stanovisko NS SR na zasadnutí občianskoprávneho kolégia konaného dňa 09.10.2018, na ktorom prijal rozhodnutie č. 1 na zverejnenie v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR v znení „Ustanovenie „ 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatný právny úkon“. V dôvodoch rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. 04. 2018 sp. zn. 1 Cdo 147/2017, na ktorom je založené, okrem iného sa konštatuje, že v zmysle dôvodovej správy mal zákonodarca úpravou § 92 ods. 8 ZoB na myslí oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou osobitne právnym prepisom upravenou činnosťou. Ďalej tiež, že podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou (žalobca) podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, a v prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. NS SR v rozhodnutí tiež uviedol, že „ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovu následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porovnaj § 92 ods. 8 tretia veta ZoB), aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylučuje. Konštatoval, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Uzavrel, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť.“ V tomto rozhodnutí sa najvyšší súd vyjadril i k námietke, že § 92 ods. 8 ZoB upravuje výnimky z bankového tajomstva a nie podmienky pre platné postúpenie pohľadávky a v tomto smere uviedol „Aj keď je uvedené ustanovenie § 92 zákona o bankách systematicky zaradené do štrnástej časti právneho predpisu s názvom Bankové tajomstvo, nemožno len na základe tohto zaradenia bez ďalšieho usudzovať, že zákonodarca pri úprave postúpenia pohľadávky bankou na nebankový subjekt, mal zámer riešiť výlučne len otázku ne/porušenia bankového tajomstva. Pokiaľ by bolo uvedené cieľom, nič by nebránilo tomu, aby to v znení zákona výslovne uviedol [napr. porovnaj novelu zákona o bankách účinnú od 1. januára 2017 (zákon č. 299/2016 Z. z.) - sprísnenie pravidiel pre postúpenie pohľadávok bánk zo spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie podľa osobitného predpisu]. Ako už bolo spomenuté v bode 21. tohto rozhodnutia, podmienky platného

postúpenia pohľadávky banky a podmienky možnosti prelomenia bankového tajomstva sa vzájomne nevylučujú, práve naopak sa prekrývajú.“

15. Vo svetle vyššie uvedeného právneho výkladu je opodstatnený záver prvoinštančného súdu, že neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB v danom prípade pri postúpení bankovej pohľadávky na žalobcu ako nebankový subjekt, keď písomná výzva právneho predchodcu žalobcu ako banky bola žalovanej ako dlžníčke v omeškaní realizovaná dňa 09.09.2015 a k postúpeniu predmetnej pohľadávky na žalobcu došlo už dňa 23.10.2015, a teda pred uplynutím lehoty, v ktorej by žalovaná bola následne nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 dní. Za danej situácie bolo tak postúpenie pohľadávky v rozpore so Zákonom o bankách, ktoré § 525 ods. 2 OZ vylučuje, z ktorého dôvodu zmluva o postúpení pohľadávky je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ pre jej rozpor so zákonom, na ktorú skutočnosť správne súd prvej inštancie prihliadol z úradnej povinnosti a vyvodil dôsledok o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore. Keďže nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu musí mať vždy za následok zamietnutie žaloby, odvolací súd v ďalšom už nepreskúmaval správnosť záverov prvoinštančného súdu k otázke premlčania.

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, i keď s ohľadom na výsledok odvolacieho konania principiálne by bolo namieste priznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanej podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V danej veci však možnosť priznania náhrady trov konania vylučovala skutočnosť, že žalovanej podľa obsahu spisu v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, čím bol daný dôvod v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu pre nepriznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanej.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).